

DE LA KIROV LA NĂSTASE

Vasile TODI

Ciudat titlu. Cum, Serghei Kirov lângă Adrian Năstase? Da, și unul și celălalt, oameni politici de stânga. Și Kirov și Năstase, au aderat la Partidul Social-Democrat. Și rusul și românul, remarcabili oameni politici. Ambii, alinații liderilor de partid: Kirov de Lenin, Năstase de Ion Iliescu. Moartea lui Kirov, moartea fizică, a fost, o jumătate de veac, aruncată în cărucia lui Stalin. Dispariția politică a lui Năstase, e atribuită, azi, ca și ieri, lui Traian Băsescu. În ambele cazuri, adevărul e altul.

Moartea lui Serghei Kirov, liderul organizației de partid din Leningrad, în 1934, ca și condamnarea lui Adrian Năstase, este un

exemplu clasic de cosmetizare a adevărului, în salonul de partid de sorginte comunistă. În cazul lui Kirov, Stalin a tras foloasele, dar nu a determinat asasinatul. Milda Draule o tânără evreică atrăgătoare, era una din iubitele lui Kirov, cu toate că era măritată cu Nikolaev de care era pe cale să divorțeze, când acesta l-a împușcat pe Kirov. Cum partidul nu-și putea permite să anunțe că unul dintre simbolurile lui era un desfrânat, implicat într-un șir de aventuri extraconjugale, toate versiunile oficiale ale asasinatului, care au apărut în presă, au fost false.

Stalin a respectat regula partidului, de a nu face dezvăluiri despre viața personală a membrilor Politbiuro, păstrând reputația de erou, fără prihană, a lui Kirov. Profesorul Serghei

Lavrin, care preda istoria Partidului Comunist la Universitatea din Moscova, a afirmat, în 1986, la o întâlnire a activiștilor de partid pe tema rescrierii istoriei, că afacerea Kirov este clară pentru cei care au lucrat în aparatul de partid. Legătura Mildei Draule cu Kirov s-a dovedit fatală deoarece soțul ei, Nikolaev era cunoscut ca nevrotic. Când profesorul Lavrin a făcut această dezvăluire, trecuseră 54 de ani peste adevărul ascuns!

În cazul lui Adrian Năstase, nu va fi nevoie de atâta vreme, pentru că cei care au înlesnit arestarea sa, se vor arăta în curând vederii, când se vor înghesui să tragă foloasele. Vor fi aceeași, care mâine vor sprijini arestarea lui Dragnea.

Actualitatea lui Tănase

Și cu asta ce-am făcut?

*Ne-am trezit din hibernare
Și-am strigat cât am putut:
Sus Cutare! Jos Cutare!?
Și cu asta ce-am făcut?*

*Am dorit, cu mic, cu mare,
Și-am luptat, cum am știut,
S-avem nouă guvernare?
Și cu asta ce-am făcut?*

*Ia corupția am ploare,
Cum nicicând nu s-a văzut,
Scoatem totul la vânzare?
Și cu asta ce-am făcut?*

*Pentru-a câștiga o pâine,
Mulți o iau de la-nceput,
Rătăcesc prin țări străine?
Și cu asta ce-am făcut?*

*Totul este ca-nainte,
De belele n-am trecut,
Se trag sforile, se minte,
Și cu asta ce-am făcut?*

*Pleacă-ai noștri, vin ai noștri!
E sloganul cunoscut;
Iarăși am votat ca proștii,
Și cu asta ce-am făcut?*

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Cândva, pe la întretăierea veacurilor XVII și XVIII, era la Timișoara un bogat negustor (după nume aromân) Naum Toma Makri (scris și Mekry). El reușise să acapareze negoțul cu produse indigene și făcea export atât spre centrul Europei, cât și în Țările Române. Singurul concurent îi era casa comercială brașoveană Tumburu (alt aromân). Cum negoțul merge bine, Makri (să-l numim așa) își construiește o casă în centrul orașului. Clădirea este prinsă într-un plan din anul 1812. Este casa de pe fosta stradă a Poștei, mai târziu Deák, azi Victor Vlad de Marina nr. 1. Ea este mai bine cunoscută ca și Casa cu Atlanți. Stilul construcției este cel neoclasic cu coloane false, cu un portal de intrare maiestuos. Numărul locuințelor era de 40 și scopul era de a fi închiriate. Prețul era bun pentru că casa/palatul era chiar în centru. Fiica lui Makri se căsătorește cu un anume Stojkovic

Casa cu Atlanți

și - spre bătrânețe - donează casa comunității sârbești spre a face aici o fundație culturală, fapt amintit și de o placă de marmoră cu litere chirilice. În anii socialismului, casa trece - în condiții obscure - în patrimoniul statului român. După

1990 se iscă un șir întreg de procese între, foștii deținători, actualii proprietari și cei ce o obțin prin diferite mijloace. Cum procesele sunt în curs, nu mai insistăm - asupra acestui moment dureros pentru toate părțile. Clădirea are în fața portalului de intrare două tunuri. Ele sunt îngropate în pământ pe circa o treime din lungime. Calibrul tunurilor pare a fi de 25 cm. În conformitate cu tradiția timișoreană, acestea au servit ca semn de casă. Tot aceeași tradiție spune că aceste două tunuri au fost printre cele găsite de Eugeniu de Savoya, în 1716, pe zidurile cetății. Ba mai mult chiar, aceste tunuri ar fi fost dintre cele cucerite de otomani în 1552, atunci când au cucerit cetatea de la creștini. Și mai zice aceeași tradiție că îngroparea celor două tunuri cu gura în jos a avut și un rol simbolic: a apus puterea otomană și apusă va rămâne pentru totdeauna. Oricum ar fi fost, Casa cu Atlanți rămâne una dintre clădirile importante și interesante ale Timișoarei. Sperăm că în curând va fi folosită așa cum merită.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

„CERNETEAZ - file de istorie BĂNĂȚEANĂ”, ARC PESTE TIMP

PAULA MOLDOVAN

În lumea Internetului, puțini sunt cei care mai iau o carte în mână sau privesc spre trecut. Totuși, sunt și oameni diferiți, oameni care prin scris devin nemuritori. Aveam să cunosc un astfel de om în 14 decembrie, la Cerneteaz. Numele său, prof. Sonia Seracin. Domnia sa a dat ani din viață pentru realizarea primei monografii a satului Cerneteaz, pentru a reda altora viața și trecutul.

Monografia poate fi o punte peste timpuri

Școala nouă din satul aparținător comunei Giarmata s-a dovedit neîncăpătoare pentru cei peste 300 de locuitori și invitați care au luat parte la acest eveniment. Monografia satului Cerneteaz, „Cerneteaz - file de istorie bănățeană” a pornit de la „îndemnul unor consăteni inimoși. Am crezut cu tărie că entuziasmul lor îi poate determina pe toți cei care aud de tipărirea lucrării cel puțin să-i răsfoiască paginile. Monografia poate fi o punte peste timpuri și, dacă meditați la ceea ce ați citit în carte, o trambulină pentru viitor”, spunea autoarea, prof. Sonia Seracin. Prezenți la lansare au fost prof. univ. dr. Ioan Munteanu, prof. Viorel Marineasa, prof. Aquilina Birăescu, dar și Gabriel Baici din partea Asociației „Pro Cerneteaz”, asociație care a avut o contribuție majoră la realizarea acestei cărți.

Sunt puține satele din România care au așa ceva

Prezentarea cărții a fost făcută de profesorul Ioan Munteanu, cel mai important istoric al Banatului în viață, care a ghidat-o pe Sonia Seracin în alcătuirea lucrării: „Le-

a dăruit locuitorilor din Cerneteaz o carte valoroasă, care reprezintă un compendiu al vieții și activității din această așezare. Lucrarea este deosebit de documentată din punct de vedere științific. Este o lucrare originală în totalitatea ei, în care intervențiile personale ale autoarei în nararea conținutului dă farmec aparte textului, dă credibilitate celor scrise”, a spus istoricul.

„Sunt puține satele din România care au așa ceva. Asemenea lucrări stau la temelia istoriei noastre. Este foarte importantă, nu numai pentru Cerneteaz, este importantă pentru Banat, în general”, a spus prof.

Aquilina Birăescu. Ea a felicitat și Asociația Pro Cerneteaz pentru contribuția adusă, dar și pentru că s-a implicat în salvarea podului din Cerneteaz, îndemnându-i să continue în aceeași notă și să promoveze includerea bisericii din localitate, în lista monumentelor istorice, și a încheiat spunând: „Le mulțumesc țărăncezilor și cernetăzenilor că m-au recuperat”.

O istorie a satului care se îndreaptă către suflet

Prof. Viorel Marineasa, plecând de la afirmația lui Sever Bocu, „Banatul e patria

mea restrânsă”, le-a transmis celor prezenți să-și păstreze partea lor de patrie, Cerneteazul, iar la adresa monografiei a avut doar cuvinte de laudă: „Doamna Sonia Seracin reușește să introducă, pe lângă această rigoare, un ton colocvial, plăcut, un mod de a povesti această istorie a satului, care sună bine la ureche și se îndreaptă către suflet, iar acest lucru nu este deloc puțin, pentru că de multe ori avem de-a face cu monografii destul de rigide”, a mai spus prof. Viorel Marineasa, editor care a contribuit la publicarea a zeci de monografii de localități.

Citind printre rânduri, aflăm o mulțime de lucruri interesante. Satul se poate lăuda cu una din cele mai frumoase biserici ortodoxe din Banat, construită în 1841 și pictată pe interior de faimosul pictor bănățean Ioan Zaicu. De asemenea, are un pod din perioada habsburgică, transformat în primul pod de promenadă din județ.

După lansarea monografiei „Cerneteaz - file de istorie bănățeană”, prof. Sonia Seracin a oferit autografe tuturor celor prezenți și a sărbătorit, alături de ei un eveniment unic, prima monografie a satului Cerneteaz.

O EPIGRAMĂ SEMNATĂ DE UN PRIETEN AL COMUNEI NOASTRE

IONEL IACOB-BENCEI

Carte de vizită

Căutând în tot Banatul,

Mari epigramiști sunt trei,

(Acceptați de subsemnatul):

Ionel, Iacob și Bencei.

DIN CARTEA ÎNȚELEPCIUNII

SFATURI PENTRU COPILII NOȘTRI Isus-Fiul lui SIRAH

Fiilor, ascultați-mă pe mine, tatăl și vă purtați așa ca să vă mântuiți,

Că Domnul a înălțat pe tată peste fii și a întărit judecata mamei peste copii.

Cel care cinstește pe tată se va curăți de păcat.

Și ca acel care strânge comori, așa este cel care cinstește pe mama sa.

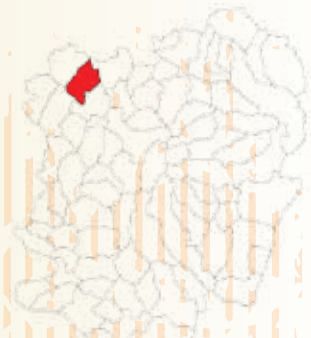
Cel care cinstește pe tată se va veseli de fii și în ziua rugăciunii sale va fi auzit.

Cel care mărește pe tată va avea viață lungă și cel care se teme de Domnul cinstește pe mama sa.

Oamenii de altădată care au sfințit pământul comunei noastre

Foaiia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Doamna primar Magdalena Ciurea, membră a Biroului Director a Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

În data de 18 decembrie, în Aula „1 Decembrie 1918” a Primăriei Municipiului Caransebeș, a avut loc reunirea Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Printre altele, pe ordinea de zi a întâlnirii, s-a ales Biroul Director al Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, iar doamna primar Magdalena Ciurea se numără printre cei care fac parte din acest cerc elitist. Pentru a afla mai multe despre ceea ce și propune Biroul Director al Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, dar și despre cum se simte doamna primar în această nouă postură, am rugat-o să ne transmită gândurile domniei sale. „Doresc să le mulțumesc celor care m-au invitat la această reuniune, ce a avut loc la Primăria Caransebeș și sunt onorată

că cei care m-au invitat au încredere în mine. Faptul că sunt membră, a Biroului Director a Consiliului Regional al Uniunii, mă bucură, mai ales că eu am răspuns „prezent” la toate întâlnirile Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Inițiativa este una lăudabilă, chiar am apreciat faptul că au fost prezente personalități din toate domeniile de activitate, oameni veniți din județul Arad, din județul Hunedoara, care-și doresc să participe la promovarea culturii și valorilor. Din ce s-a discutat, în primul rând, vor avea acces la Consiliul Regional al Uniunii, intelectualii, oameni valoroși ai acestui pământ, iar eu îmi voi da silința și de acum încolo să particip activ la toate demersurile Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric”.

-R-

Cultura este făcută să educe și nu să facă profit

Ioan Coriolan GÂRBONI

toasă a Timișoarei?

Domnule Ioan Coriolan Gârboni, aș vrea să începem acest interviu cu întoarcerea la origini, în satul Valeapai din Caraș-Severin. Cum vedea copilul de atunci viața, cum era de fapt viața și cum v-a pregătit copilăria din Valeapai pentru viața tumultuoasă a Timișoarei?

► M-am născut în Valeapai, mai exact în Castelul din centrul, pe atunci al comunei Valeapai, deci pot spune că sunt un țaran-castelan. De asemenea, și doi ani de grădiniță i-am petrecut tot în castel și în parcul acestuia. Pe atunci, castelul arăta foarte bine și pe lângă dispensarul și casa de nașteri, grădiniță și depozitul de grâne, în castel mai era și internatul școlii. Deci, un mic paradis era satul Valeapai pe atunci. Vorba aceea: „strada copilăriei este întotdeauna mai largă și luminoasă în amintirile noastre...”

Copil fiind, viața mea era însoțită și plină de bucurii. La patru ani și jumătate m-am mutat cu părinții în Bocșa Română, unde am copilărit cu două gemene nemțoaice, puțin mai mari ca mine. M-am reîntors la Valeapai, unde am făcut clasele 1-3, având ca învățătoare pe severa Corina Călinescu (nepoata celebrului George Călinescu – autorul istoriei literaturii române). Apoi, clasa a patra am făcut-o la Timișoara, unde m-am mutat cu părinții definitiv. Sigur, că vacanțele de vară le-am petrecut tot la Valeapai, bucurându-mă de scăldatul în râul Pogăniș și de prietenii mei rămași în sat.

De ce ați ales Conservatorul și nu o altă specia-

lizare universitară?

► Bucureștiul, în anul 1977 când am dat examen la Conservator, era totuși centrul muzical academic al țării. Acesta a fost principalul motiv, deși, vă mărturisesc, căci, ca bănățean, aș fi preferat Clujul. Am ales cariera muzicală, deoarece tradiția mea familială era puternic artistică: tata dirijor de cor, mama cânta și ea în cor, bunicul cânta la trompetă în fanfara de la Valeapai. Eram tentat la un moment dat să mă duc la medicină, dar era prea multă fizică și anatomie de învățat. Plus aveai nevoie de... pile și bani mulți!!

Vă preocupă educația culturală a acestei regiuni și ați muncit susținut pentru a educa și pentru a transforma ceea ce era Filarmonica Banatul. Totuși, când ați preluat în 2006 conducerea acestei filarmonici, ce ați găsit și cât de greu a fost drumul schimbării, drumul prin care ați transformat instituția pe care o conduceți într-un magnet pentru oameni?

► Nu doresc să-mi vorbesc de rău predecesorii mei aflați la conducerea filarmonicii, dar trebuie să vă spun, că la cârma fiecărei instituții, trebuie să fie oameni, care se pricep în domeniul lor de activitate și care să fie făcut până atunci dovada capacității lor organizatorice și manageriale. Eu am trei motto-uri ce mă conduc în activitatea mea:

1. Mi-e teamă de a fi nedrept în decizii, de aceea cântăresc bine situațiile ivite.
2. Nu iau spagă și nu fac favoritisme, și aleg atent comisiile de promovare profesională.
3. Deoarece eu răspund patrimonial (adică, cu averea proprie!) referitor la felul cum este gestionat bugetul filarmonicii, aplic o transparență extremă a cheltuielilor.

Încercați să educați masele, fără doar și poate. Totuși, de unde ideea de a vă adresa tuturor categoriilor sociale și care a fost primul impact al muzicii asupra publicului „neavizat”?

► Nu am inventat eu mersul pe jos sau coada la prună! Alte filarmonici din străinătate făceau de mult timp acest gen de manifestări adresate celor „neavizați”. Eu am scos filarmonica în stradă (concerte în aer liber) și am adaptat programele simfonice diferitelor nevoi de percepție și educație muzicală; public de la copiii de la grădiniță și până la pensionarii nostalgici ai sec. XX. Cel mai greu a fost cu generația între 25-35 de ani, generația născută a revoluției din '89 și care nu era interesată decât de afaceri și bani.

De ce concerte inedite și cu intrarea liberă? Îmi vin în minte câteva: pe canalul Bega, în Pădurea Verde, la Aeroport, într-o unitate militară, la Mănăstirea Șag Timișeni.

► Cultura este făcută să educe și nu să facă profit!! Există alte segmente culturale care aduc bani, dar nu cultura subvenționată de stat, cultura are cu totul altă menire.

Locațiile alese pentru concertele noastre au fost întotdeauna inedite și programul muzical l-am adaptat spațiului respectiv. Mărturisesc că deși ideile mi-au aparținut în totalitate, la primele concerte, foarte multă lume m-a descurajat și nu credea în proiectele respective. Acum, e totul ok. Colegii mei, autoritățile, sponsorii și publicul s-au obișnuit cu... nebuniile mele. Am avut public de la 3000 de spectatori până la 15000! E ceva, nu?

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
MONICA GAIȚA

Grădinița de la Ramna

Educatoare: Aurelia MOTECA

Achim Denis
Bălan Ariana
Băcăuanu Ionela
Bistriean Alexandru
Blocău Sara
Căilean Dario
Călinescu Debora
Cărăbaș Cristina
Ciurariu Anuța

Costa-Bălan Maria
Costean Daniel
Curea-Lazăr Larisa
Drăghia Ionuț
Gherdan Mariana
Mîțu Patricia
Negru Emil
Păian Ana
Pîrvu Roxana

Pacionel Iasmina
Pacionel Marina
Roșu Patricia
Toda Romina
Unguru Alin
Urzicar Sara
Valea Daria

Foaiia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul primar a stabilit o colaborare bună

Petrișor CIREȘAN - viceprimar al comunei Vermeș

Cum arăta comuna înainte de 2008 și cum s-a transformat, după?

► Nu există termen de comparație. După ce am venit în Primărie, nu am făcut schimbări de personal cum se obișnuiește, organigrama este la fel și colaborăm bine cu personalul. Lucrurile acestea au depins de domnul primar, nu de mine

și se vede, că a stabilit o colaborare bună.

Dar, la nivel administrativ ce ați găsit sau ce lipsea?

► În primul rând, o colaborare strânsă cu aparatul propriu, necesară pentru implementarea proiectelor, iar în al doilea rând, o colaborare cu cetățenii. Acum avem alei, avem podețe, că-

minul cultural, școlile, grădinița reabilitate.

Ce gânduri doriți să transmiteți cetățenilor?

► Aș vrea să le transmit la toți ca anul acesta să fim mai buni, mai înțelegători și mai coope-
ranți.

INTERVIU REALIZAT DE
PAULA BRAD

TRADIȚIILE DE IARNĂ

GERSON TEACĂ

Sâmbătă, 21 decembrie 2013, la Căminul Cultural „Cassian R. Munteanu” din Vermeș, a fost organizată serbarea școlii gimnaziale din localitate, un veritabil spectacol, intitulat „Sfânta Seară de Crăciun”, program ce a depășit trei ore, în prezența a peste 220 de invitați.

Acest „spectacol” a fost compus din trei părți. Clasele primare au cântat colinde, au

recitat poezii și au pus în scenă o superbă piesă intitulată „Pașania Anului Nou”, realizată de elevii clasei a IV-a.

Elevii claselor V-VIII au realizat un recital de colinde, poezii și o foarte frumoasă piesă, „Tabloul Nașterii Domnului”. Ansamblul de dansuri Vermeșana, un spectacol realizat de

copiii de la școala gimnazială din localitate, de la liceu și chiar de la facultate, fii ai satului Vermeș, cu prelucrări coregrafice legate de obiceiurile locului (ne cheamă jocul, coboară doiul de la munte, sorocul, așa-i datu' fetelor și... Buburuza, o prelucrare coregrafică nouă), au alcătuit a treia parte a spectacolului. În pauze, atmosfera a fost întreținută de dl. ing. Dragoescu, fiu al satului,

care a recitat poezii în grai „vermeșan”.

La finalul spectacolului, copiii au fost răsplățiți cu cadouri din partea Primăriei comunei Vermeș și echipei Rod Bun, reprezentată de dl. Nicu Muțulescu.

Vă mulțumim dragi părinți, bunici, străbunici, rude și prieteni! La mulți ani! Un an nou fericit și bogat pentru toți cititorii acestui Jurnal.

Foaiia de Obreja

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

OBREJENI DE FRUNTE

Achim NICA – doinitorul BANATULUI

(N. 20 IANUARIE 1930, OBREJA – d. 23 NOIEMBRIE 2012, OBREJA)

ION CUBIN

Un om de o rară modestie, prietenos și amabil cu toți cunoscuții, calități cu care a trăit o viață, Achim Nica a făcut parte dintr-o familie de țărani modeste și de o hărnicie rară. A urmat cursurile școlii generale și grație profesorilor a început să cânte. După terminarea stagiului militar, în 1954, a participat de nenumărate ori la diverse concursuri zonale, ca solist vocal, obținând importante premii și diplome.

Când Orchestra de stat din Caransebeș, alături de marea cântăreață Maria Tănase, a prezentat un spectacol muzical la Obreja, tânărul Achim Nica se afla printre spectatori. După terminarea spectacolului, dirijorul orchestrei, Nicolae Perescu, întreabă pe unul dintre consăteni, dacă i-a plăcut spectacolul. Acesta i-a răspuns afirmativ, spunând că și la Obreja este un solist care ar face față tot atât de bine ca și acești artiști. Astfel, Achim Nica a fost chemat de dirijor și rugat să-i cânte ceva. Ascultându-l cu atenție, i-a plăcut foarte mult și i-a propus să se prezinte la sediul orchestrei, astfel fiind selecționat pentru

a merge la imprimări la București. Însă din diverse motive, a ieșit în public ca solist relativ târziu, la vârsta de 30 de ani, și a ales Orchestra Casei de Cultură din Oțelu Roșu cu care a efectuat și primele sale imprimări la Radio Timișoara.

În anul 1960, la Oțelu Roșu a venit Nicolae Perescu, dirijorul *Orchestrai „Lazăr Cernescu”*, din Caransebeș, alături de Ana Frost de la *Radio București* (iar, mai târziu, la *Electrecord*) pentru a căuta interpreți bănățeni cu repertoriu tradițional. Astfel, după patru ani a debutat la radio cu doinele *La Obreja-ntr-o grădină și Patru boi leagănă caru*. În anul 1961, a fost solicitat la Televiziunea Română, în vremurile când aceasta nu se putea recepta decât în București, însă familia și consătenii au putut să-l asculte la aparatele de radio. Apoi a fost solicitat de Radio Timișoara, unde a înregistrat numeroase cântece. A devenit tot mai cunoscut publicului spectator, fapt care a dus la intervenția conducerii *Orchestrai populare de stat din Caransebeș* de a-l scoate din producție (lucra la uzina din Oțelu Roșu), luându-l colaborator în mai multe turnee prin țară. În anul 1965 s-a transferat la Caransebeș, intrând în grupul de soliști al *Orchestrai de muzică populară „Lazăr Cernescu”*. După 10 ani petrecuți cu această orchestră, în anul 1975, se retransferă la Oțelu Roșu, lucrând ca oțelar și desfășurându-și activitatea artistică în cadrul ansamblului *Iedera*. A ieșit la pensie în anul 1987.

Pe parcursul activității a imprimat opt discuri la *Electrecord*, între anii 1961-1979 și patru casete audio-video, aceste înregistrări rămânând veșnic în tezaurul folclorului național. Televiziunea Română i-a consacrat un film, care pune în lumină frumusețea cântecelor populare bănățene, studioul Radio Timișoara a lansat un album cu o selecție din Fonoteca de Aur, iar în anul 2002, la studioul *Otilia* din Caransebeș, reia o parte din cântecele sale.

De-a lungul timpului, pentru munca depusă a fost răsplătit cu diplome și medalii, iar când a împlinit frumoasa vârstă de 70 de ani, autoritățile locale din comuna natală i-au acordat titlul de *Cetățean de onoare*. Același titlu i-a fost acordat și de municipalitatea din Caransebeș, iar la nivelul Bucureștiului este singurul interpret bănățean care a primit acest titlu până acum. În anul 2010, Studioul Regional de Radio Reșița i-a conferit însemnul onorific *„Marele doinitor al Banatului”* cu plachetă și Diplomă.

Achim Nica s-a considerat un om împlinit, locuind tot în comuna natală de pe Valea Bistrei, alături de familie – soția Călina și cei doi copii – Achim și Natalia, care l-a sprijinit tot timpul. A avut doar un singur regret: că n-a reușit să mai imprime încă două albume, cu toate că a avut materialul demult pregătit, însă, din păcate, starea de sănătate l-a obligat să se retragă din viața artistică. Va rămâne veșnic în suflele noastre ca un interpret desăvârșit al doinelor și al cântecelor bănățene.

Bilanț și planuri de viitor, la cumpăna dintre ani, pentru PRIMĂRIA OBREJA

ADINA-LUCIANA CUBIN

2013

- reabilitarea drumului agricol spre „Vârciorova”;
- reparații la școala și căminul cultural din Ciuta;
- reparații capitale la căminele culturale din Obreja, Iaz și Var;
- rigole și podețe (circa 1 km), în satul Iaz;
- reparații la clădirea Primăriei Obreja.

2014

- reparații capitale la școala din Var;
- reparații capitale la dispensarul uman din Obreja;
- reabilitarea drumului agricol spre „Calova”;
- asfaltare străzi în Obreja, Ciuta și Var;
- realizare de rigole și podețe la Obreja și Var;
- de asemenea, s-a depus proiect pentru canalizare în toate satele din comuna Obreja.

SEZONUL CADOURILOR PENTRU COPIII din OBREJA

Prof. CRISTINA TEODOROVICI

Miercuri, 18.12.2013, elevii claselor V-VIII de la Școala Gimnazială Obreja au susținut un mini-concert de colinde, atât în limba română cât și în limba engleză. Colinde, ca „*Domn, Domn să nălțăm*”, „*Astăzi s-a născut Hristos*”, dar și „*Jingle bells*”, „*Silent night*” s-au îmbinat armonios, prefațând bucuria Nașterii Domnului, dar și mult așteptata vacanță de iarnă. De asemenea, joi a fost rândul celor mici, de la grădiniță și de la clasele I-IV, să demonstreze ce cântece și poezii frumoase cunosc ei, întâmpinându-l pe Moș Crăciun la Căminul Cultural „Achim Nica” Obreja.

Copiii au primit apoi și daruri de la Moș Crăciun, Primăria Obreja sprijindu-l să ofere cadouri tuturor copiilor de la această școală. Și, pentru că luna decembrie este luna cadourilor, fiecare elev din școală a pregătit un cadou pentru un alt coleg, învățând că nu este bucurie doar în a primi, ci și, mai ales, în a dăru.

O DEMNITATE NOUĂ, PENTRU PRIMARUL COMUNEI NOASTRE

Veau să fu cât se poate de concis și în acest sens, mi-aș permite să fac o comparație între ceea ce se întâmplă azi, aici în capitala gugulanilor și în cel mai drag oraș al bănățenilor de munte și un etalon moral și intelectual de la sfârșitul veacului XIX-lea, mă refer la dascălul meu Gheorghe Bocu din satul meu de baștină, care la vremea respectivă, implicat fiind în mișcarea memorandistă a pregătit terenul pentru Marea Unire și misiunea noastră de azi pentru veșnicie.

PREOT ROMULUS FRANCESCU

În data de 18 decembrie, 2013, la întâlnirea Biroului Director al Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Petru Pop, primarul comunei noastre, a fost ales membru în forul suprem de conducere al Consiliului Uniunii.

Cu acest prilej, redacția „Foi de Obreja”, salută hotărârea Biroului Director, din care fac parte înalte personalități ale vieții spirituale, culturale, economice și administrative din Banatul istoric și urează domnului primar, putere de muncă în activitatea nu ușoară, de slujire a idealurilor Uniunii.

În numărul viitor al revistei, vom publica mesajul de mulțumire al domnului primar, adresat celor prezenți.

UN NOU VOLUM din OPERA lui IOAN KALEVE

LIUANA MIHUT

La sfârșitul anului 2013, conf. univ. dr. Ioan Murariu, cunoscut și sub pseudonimul Ioan Kaleve, a publicat volumul *Anteu*. Unul dintre cele mai mari poeme de sertar, a fost realizat între anii 1964-1989, fiind revizuit și finisat între anii 1990-1996 și publicat între 1996-2013 sub forma a 17 volume, trei fiind încă inedite. *Anteu* este al 14-lea volum. În fapt, este redarea simbolică a dramei despărțirii de pământ a săteanului.

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

PENTRU CINE BAT TOBELE...

„Copiii ăștia sunt mult mai buni decât bunicii lor”
Ovidiu Lipan - „Țândărică”, despre dubașii tineri din Brănești.

BOGDAN MARTA

De peste o jumătate de veac, în Brănești, un sat de lângă Făget, toți băieții se ocupă cu bătutul în tobă; mai exact în dubă, strămoșul tobei. Și se pricep foarte bine la ceea ce fac, dovadă fiind și numeroasele concerte cu formații celebre, cum ar fi Phoenix și Sistem, și invitația de a cânta cu Goran Bregovici.

au început să aibă influențe din muzica populară românească, Dubașii din Brănești au avut surpriza de a fi invitați să concerteze cu cea mai în vogă formație la acea vreme, Phoenix. Giganticul concert de la Sarmisegetuza Dacica din 1974, unde formația Phoenix a cântat acompaniată de toboșarii bănățeni, a devenit legendă, mai ales, pentru că acesta a fost ultimul concert al Phoenixilor în România, toți membrii formației, în afară de Mircea Baniciu, fugind din țară imediat după eveniment.

Obiceiul moldav

Meritul dubașilor bănățeni este cu atât mai mare cu cât obiceiul de a bate în dubă nu este autohton, acesta fiind „importat” din Moldova. În anul 1950, un brigadier silvic, care s-a stabilit în Brănești a adus cu el duba. Instrumentul a prins foarte repede, mai ales printre tineri, iar în scurt timp, aproape tot satul juca pe ritmurile acestui tip de tobă. Prelucrat în cinci ritmuri diferite, de către renumitul folclorist Achim Penda, acest obicei de Crăciun a străbătut lumea în lung și-n lat, aducând faima Dubașilor din Brănești.

MEGA-CONCERTUL

În anii '70, când formațiile de rock autohtone

DEASUPRA TUTUROR

Concertul de la Sarmisegetuza a fost filmat de televiziunea română, dar nu a fost niciodată difuzat, apariția formației Phoenix pe ecran fiind interzisă. „Autoritățile comuniste ne-au reproșat atunci că distrugem folclorul și am avut mari probleme din această cauză”, își amintește Ion Fratutescu, fostul dirijor. Cu toate șicanele, valoarea Dubașilor din Brănești nu a putut fi contestată nici chiar de atotputernica conducere comunistă. După revoluție, în 1992, când Phoenix a dat primul concert la Timișoara, pe stadionul CFR, legendara trupă timișoreană a fost acompaniată tot de dubași.

FĂGET - ORAȘUL CU 3.452 DE DOAMNE

ANA-MARIA COTOȘPAN

În conformitate cu datele statistice ale recensământului populației din 2011, orașul Făget are un număr de 6.761 de locuitori, dintre care 3.309 bărbați și 3.452 de femei.

Datele au fost publicate de către Institutul Național de Statistică și au urmărit numărul populației, structura pe categorii de vârstă, stare civilă, etnie etc.

În statistica stării civile, pe raza orașului Făget, cei mai mulți sunt căsătoriții (3.251 persoane), în timp ce necăsătoriții sunt în număr de 2.563 locuitori, 233 de locuitori (102 de bărbați și 131 de femei) sunt divorțați, în timp ce 210 de făgețeni și făgețence (105 bărbați și 105 de femei) trăiesc în concubinaj. În orașul nostru și în satele aparținătoare s-au mai înregistrat 124 de văduvi și 590 de văduve.

Privit prin prisma etnicității, în orașul Făget, predomină românii în număr de 6.040, urmași de maghiari - 260 locuitori, romii sunt în număr de 65 locuitori, ucrainieni - 141, germani - 44 de persoane, iar italieni - 4 persoane. Pe categorii de vârstă cei mai mulți locuitori (516) au vârsta cuprinsă între 40-44 de ani, secondați de 502 făgețeni cu vârsta cuprinsă între 60 și 65 de ani. Un număr de 483 de locuitori au între 35 și 39 de ani. Un număr de 403 locuitori au sub 5 ani, iar 80 persoane au peste 85 de ani.

UMOR DIN VREMEA FRIGULUI

DANIELA IACOBESCU

O întreprindere se instalează în noul său sediu, iar secretara încearcă să bată un cui în perete, pentru a agăța portretul lui Ceaușescu. Cuiul se strâmbă. Directorul încearcă și el. Cuiul se strâmbă din nou.

Îl cheamă pe mecanicul întreprinderii; vine nea Ilie, studiază situația și zice: „Tovarășe director, ășta nu trebuie bătut, ășta trebuie împușcat”

Program cu publicul al conducerii primăriei orașului Făget

Primar

Luni, Vineri - 09-11

Viceprimar

Miercuri - 09-11

PENTRU FĂGEȚENI ȘI... GOȘTII LOR

SĂRBĂTORI DE SUFLET, MANIFESTĂRI CULTURAL-RELIGIOASE ȘI SPORTIVE, PE LOCALITĂȚI ȘI DATE CALENDARISTICE

GRĂȚIAN NEAMȚU

Ruga sau negeia, este sărbătoarea întregii comunități, rurale sau chiar urbane. Această sărbătoare corespunde, pentru fiecare comunitate rurală în parte, datei sfințirii bisericii locale. În alte zone etno-geografice sărbătoarea bisericii se numește „hram”. Dar niciunde în țară, ea nu este sărbătorită cu fastul și amploarea din Banat.

Suntem convinși, că mulți din cititorii jurnalului regional „Banatul”, sunt interesați de sărbătorile noastre de suflet, motiv pentru care, publicăm din început de an, zilele și lunile anului, când sunt bineveniți ca goști, la făgețeni.

Făget și Brănești (15 august - Sf. Maria Mare); Temerești (29 iunie - Sf. Petru și Pavel); Bătești (14 iunie); Jupânești (29 august - Tăierea Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul); Povergina (20 iulie - Sf. Ilie); Bichigi și Begheiu Mic (8 septembrie - Sf. Maria Mică) și Bunea Mare (9 noiembrie).

De nu mai puțin interes, pentru făgețeni, dar și pentru oaspeții lor, se bucură și manifestările cultural-religioase și etno-folclorice cum ar fi: Zilele orașului

Făget (15-17 august), Sărbătoarea olarilor din Jupânești (29 august), Festivalul internațional de folclor „La curțile dorului”, Festivalul de colinde și obiceiuri de Crăciun „Colindăm Domnului Bun” (decembrie).

Oamenii al Făgetului de altădată

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Zile care onorează comuna noastră

Nicoleta BĂDESCU

În data de 18 decembrie 2013, în Aula 1 Decembrie, a primăriei municipiului Caransebeș, în prezența Preasfințitului Lucian, Episcop de Caransebeș și a domnului Marcel Vela, primarul capitalei gugulanilor, a avut loc ședința de constituire a Biroului Director al Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Cu acest prilej, primarul comunei noastre, domnul Ioan Guțu, a fost ales membru al Biroului Director al Consiliului Regional.

La întrunire, au fost prezenți și membrii ai Senatului Uniunii Banatului Istoric.

În Biroul Director al Consiliului Regional, se regăsesc, personalități din toate sferele de activitate: medici, profesori, preoți, jurnaliști, ingineri, juriști, precum și cei care activează în administrațiile locale.

Publicăm, mai jos, integral, cuvântul domnului primar Ioan Guțu, rostit la ceremonia de investire.

„Prin Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric am făcut regionalizarea înaintea Guvernului.”

CUVÂNTUL DOMNULUI PRIMAR IOAN GUȚU, ROSTIT LA ÎNTRUNIREA COMITETULUI DIRECTOR AL CONSILIULUI REGIONAL AL UNIUNII BANATULUI ISTORIC

Preasfințite Părinte Episcop, Preacucernici Părinți, onorați membri ai Senatului Uniunii Banatului Istoric, distinși colegi, domnule președinte Vasile Todî,

v-aș ruga să mă păsuțiți pentru a-mi spune părerea despre această instituție, care de la înființarea sa, zic eu, are niște merite mari pe pământul Țării Banatului: Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Când spun acest lucru mă refer la meritele Uniunii și la meritul domnului președinte Vasile Todî.

Cunoaștem cu toții și vedem seară de seară ce se întâmplă și ce știri se promovează prin mijloacele noastre de informare în masă. Ori, instituția noastră, care se numește Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, are deosebiri... de la cer la pământ, față de celelalte organizații sau instituții de jurnaliști aflate pe teritoriul României. Pentru că haideti să judecăm drept, astăzi întâlnim doar de improșcare cu noroi în paginile ziarelor și revistelor prezente pe tarabe și comentarii despre întâmplări triste, în toate emisiunile televizate. Nu mai vedem un om cu merite deosebite, care să fie adus în fața nației pentru a fi răsplătit cu recunoștința contemporanilor, cum de ani de zile, spre lauda sa, procedează Uniunea.

Meritul dumneavoastră domnule președinte Vasile Todî este că ați înființat această Uniune și ați „bătut” județele Arad, Timiș, Caraș-Severin și Hunedoara, de la un capăt la altul evidențiind doar ceea ce merita cu adevărat remarcat. Astfel ați reușit să descoperiți oameni de valoare pe care ulterior, i-ați propus Senatului spre premiere.

Mai am un cuvânt de apreciere și pentru cei care trudesc, sub îndrumarea dumneavoastră domnule președinte, la editarea revistei fanion a Uniunii, *Banatul jurnal regional*, și unde nu faceți decât să vă conturați efortul de a reliefa ceea ce este cu adevărat prețios în cele patru județe.

Distinși colegi, noi astăzi, aici în Aula 1 Decembrie, a primăriei municipiului Caransebeș, prin Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric am făcut regionalizarea înaintea Guvernului.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

ADEVĂRUL DESPRE O DOINĂ RARĂ

Tatăl lui Sever Bocu, învățătorul Gheorghe Bocu, stabilit la Șiștarovăț, a militat întreaga viață pentru drepturile românilor, fiind condamnat la temniță de autoritățile austro-ungare pentru că scris și a răspândit în sate „Doina lui Lucaciu”.

Doina lui Lucaciu

„Cântă mierla prin păduri,
Robu-i Lucaciu la unguri
Pentru sfânta libertate
De care noi n-avem parte.

Nu fi mierlă supărată,
Nu-i robia ne-ncetată,
Vine dalba primăvară
Fi-va Lucaciu liber iară.

Nu suspina în zadar,
Du-mi-te pân-la Sătmar,
Unde-i Lucaciu la-nchisoare,
Nu vede nici cer, nici soare.

Vântul bate, frunza pică,
Inima mi se despică,
De durere și de chin
Că-i Lucaciu la Seghedin.

Seghedine, Seghedine,
Dumnezeu cum te mai ține?
Mureș, Tisa până când
Te mai ține pe pământ?”

GHEORGHE BOCU (1893)

CALENDARUL LUCRĂRILOR AGRICOLE ÎN LUNA IANUARIE

Roxana ANDRIEȘ

Calendarul anual al lucrărilor agricole reprezintă un ghid orientativ privind temperatura medie multianuală lunară, media precipitațiilor lunare și cele mai importante lucrări agricole lunare:

Lucrări:

- controlul semănăturilor însămânțate în toamnă
- scurgerea apei care stagnează pe semănături sau ogoare
- se transportă în câmp gunoiul de grajd în platformă
- repararea și pregătirea mașinilor și utilajelor pentru campania de primăvară
- se controlează regulat toate produsele agricole

Din albumul Uniunii Banatului Istoric

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DIVERSITATEA SĂRBĂTORILOR LA CENEI

ALEXANDRA STEFANOV

La sfârșitul lunii decembrie și începutul lunii ianuarie, credincioșii din Cenei, indiferent de religie și naționalitate, sunt mai aproape decât oricând de lăcașurile de cult. Dacă Dumnezeu a făcut în lume biserica, a făcut-o din dragoste pentru cei

pe care i-a creat, pentru apropierea oamenilor de El, prin rugăciunile pe care le fac preoții, trimiși ca păzitorii ai sufletelor noastre. În data de 21 decembrie, la Căminul Cultural din centrul de comună, Primăria a organizat un frumos concert de colinde și cântece religioase, prezentate de elevii și preșcolarii Școlii Generale din Cenei, dar și de Corul Bisericii Ortodoxe Sârbe, Corul Bisericii Ortodoxe Române și cel al Bisericii Penticostale.

La Bobotează, la slujba oficiată de preotul paroh al Bisericii Ortodoxe, Erima Mihai Ius-

tin, biserica s-a dovedit neîncăpătoare pentru mulțimea de oameni prezenți, adulți și copii, deopotrivă. Tot pe 6 decembrie, de Bobotează, la Biserica Sârbă a fost oficiată slujba de Vecernie și Ajunul Crăciunului, pe rit vechi. După slujbă a urmat programul de colinde, prezentat de copiii credincioșilor sârbi și nu numai, dar și împărțirea darurilor de către Moș Crăciun. Apoi, în curtea bisericii, potrivit tradiției s-a aprins stejarul (Badnjak), ce simbolizează puterea de a dăinui veșnic, un ritual de purificare prin care focul alungă păcatele, relele și ne ajută să întâmpinăm Nașterea Domnului Iisus Hristos.

Școala cu cls.I-VIII Cenei Grădinița P.N. Cenei

Grupa: Combinată / Secția: Sârbă

Anul școlar: 2013-2014

Educatorea: Liliana MILOVAN

Gârjoabă C. Alina-Alexandra-Dejana
Giulvezan R. Nicolas-Stefan
Gruicin R. Maya-Andreea
Guțul R. Adelin-Deian
Precup D. Deian-Nikola
Șchiopu M. Mario-Daniel
Augustin C. Deian-Cristian

Golubov P. Angelo-Flavius
Ivanov I. Nicola-Sîrbivoi
Mocanu C. Nadia Cosmina
Stefanov D. Alesia
Precup B. Milovan-Srgian
Crainic Daniel - Florin
Boșca P. D. Robert - Pavel
Zăncanu Daria-Stefania-Ioana

Moldovan Lorena Mădălina

Foaia de Lugoj

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

„ANSAMBLUL LUĞOJANA” A SĂRBĂTORIT 50 DE ANI DE ARTĂ FOLCLORICĂ

La sfârșitul acestui an, ansamblul folcloric „Lugojana” al Casei de Cultură al Municipiului Lugoj, a aniversat 50 de ani de activitate.

Evenimentul s-a remarcat și prin debutul unei expoziții deschise în holul Teatrului Municipal „Traian Grozavescu”, unde au fost prezentate o serie de afișe, fotografii frumoase și imagini video, cu anumite momente speciale din acitivitatea ansamblului, dar, nu în ultimul rând și rezultatele de excepție, precum diplome, trofele obținute de ansamblul „Lugojana”, atât în țară cât și în străinătate, momente în care s-au promovat tradițiile folclorice bănățene cu mândrie.

Ca la orice eveniment fastuos, a avut loc și înmânarea unor diplome de grațitudine tuturor membrilor, și anume: soliști, instrumentiști, coregrafi, corepetitori, dansatori, dirijori, cei care au făcut parte de la începutul realizării ansamblului, până în prezentul de față. Ansamblul se poate lăuda

cu faptul că în prezent are peste 120 de dansatori, aceștia sunt împărțiți în cinci grupe valorice de vârstă.

Printre cei care au transmis câteva gânduri ansamblului s-a numărat: domnul primar al municipiului Lugoj, Francisc Boldea, deputatul Sorin Stragea, directorul Casei de Cultură al Municipiului Lugoj, Constantin Ilie, profesorul Ciprian Cipu, cel care a condus, mulți ani, Centrul pentru Cultură și Artă al Județului Timiș, precum și cei doi coordonatori ai ansamblului lugojean, Ioan Cojocariu (care a condus ansamblul timp de 28 de ani, în perioada 1963-1991) și Puiu Munteanu (care a preluat conducerea ansamblului în 1992). Domnul Ciprian Cipu a oferit coregrafului Puiu Munteanu un trofeu special și o diplomă din partea asociației timișorene „Pro Amiciția”, după care au fost înmânate peste 200 de diplome de mulțumire tuturor membrilor ansamblului „Lugojana.”

INVITAȚIE SPECIALĂ PENTRU CORUL „IOAN VIDU” ÎN MUNICIPIUL ORLEANS

desigur, alături de Corala „Francis Poulenc” din orașul înfrățit.

„Partea franceză ne-a contactat de mai multe ori, în lunile septembrie și octombrie anul trecut, în legătură cu acest concert, iar invitația oficială pentru concertul din Orleans a sosit în ultimele zile ale lui 2013. Invitația este semnată de d-na Muriel Audier, președinta corului și de profesorul Raphael Ligouri, dirijor. Ne vom axa repertoriul mai mult pe piese românești, dar vom prezenta și creații din literatura muzicală universală”, a spus domnul Tudor Trăilă, referent de specialitate la Casa de Cultură a Municipiului și component al ansamblului coral lugojean. Trebuie amintit că din concertul lugojenilor, nu vor lipsi piesele create de marele compozitor francez Francis Poulenc, cel care a dat și numele corului din Orleans.

În cursul acestui an, se sărbătoresc 20 de ani de la înfrățirea municipiului Lugoj cu un oraș prestigios din Franta, Orleans. În acest fel, momentul unic va fi elogiat printr-un concert de excepție al corului „Ion Vidu” la Catedrala „Notre Dame” din Orleans. Cu ocazia acestei sărbători, corul va evolua în data de 7 mai 2014,

LUĞOJENII, AȘTEPTAȚI SĂ ÎȘI PLĂTEASCĂ DĂRILE

Cei care doresc să își plătească taxele și impozitele în 2014, sunt bineveniți la casieria Serviciului Impozite și Taxe din cadrul Primăriei Lugoj, locuitorii municipiului vor avea de plătit aceleași dări ca și anul trecut.

Ca și în anii precedenți, cei care se grăbesc să își plătească dările vor beneficia de o reducere de 10%, scutiri sau reduceri la plata impozitelor se vor acorda: veteranilor de război, văduvelor, persoanelor cu handicap, eroilor în revoluție și persoanelor deportate. De reducerile la plata impozitelor și taxelor locale mai pot beneficia și cei care nu realizează venituri, în genere lugojenii cu probleme sociale.

Deopotrivă, de reducerea sau scutirea impozitului datorat pentru locuința de domiciliu, beneficiază și lugojenii care realizează în acest an lucrări la fațadele clădirilor, dar nu mai mult de 1.000 de lei.

Impozitele și taxele se plătesc anual în două rate egale, până la datele de 31 martie și 30 septembrie inclusiv. Persoanele fizice care vor achita integral impozitul pe clădiri, teren și taxa pentru mijloacele de transport, până în 31 martie, vor beneficia de această reducere de 10%, cei care doresc să profite de această bonificație sunt așteptați la sediul primăriei din Lugoj.

CURSURI, DESPRE ARTĂ ȘI TRADIȚIE, OFERITE DE CASA FLORA

În municipiul Lugoj, a fost inițiat un proiect cu ajutorul Casei Flora și designerul vestimentar Flavia Rosana Căpraru, în care se dorește promovarea și aducerea în actualitate a artei, tradiției românești, care ar trebui păstrate cu sfințenie.

Aceasta organizație non-guvernamentală urmărește crearea unei punți între bătrânii noștri valoroși, autentici, și copiii din ziua de astăzi, în scopul de a le orienta pașii spre rădăcinile lor, spre tradiție. Cursurile sunt adresate în special lugojenilor de orice vârstă. Organizația își mai propune și construirea

de ateliere în școli, în aceeași idee, în viziunea întoarcerii spre origini, spre tradiții care dau suflul identității oricărei regiuni, popor.

Cum toate lucrurile frumoase presupun și un efort financiar, inițiatorii ar avea nevoie de sprijin pentru a finaliza acest proiect, deoarece sunt necesare războaie de țesut, roți de olărit și un cupitor de ceramică. Primii care au reacționat cerinței este Corporația Meseriașilor, care a venit în sprijinul proiectului, oferind un cupitor de ceramică. Toți cei care doresc să contribuie financiar la acest proiect, în special lugojenii, o pot contacta pe Monica Niga, manager de proiect, Asociația Clementina.

PAĞINĂ REALIZATĂ DE SORINA IOANA

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

O doctrină cu valori ce face istorie

De-a lungul timpului, Partidul Național Liberal a ajutat la emanciparea și modernizarea României. În timpul ceremoniei de aniversare a 24 de ani de la înființarea filialei cărășene, președintele și unul dintre fondatori, Marcel Vela, afirmă că: PNL are o importanță atât în istorie, cât și în făurirea României Mari, precum și o tradiție a celor care în Banat au întemeiat rezistența anticomunistă, acestea sunt motive ferme ce l-au determinat să adere la acest partid politic.

„Sunt onorat de faptul că m-am numărat printre cei ce am aderat la PNL la începutul aceluia tumultuos an 1990, când alături de mulți tineri, colegi de generație, am devenit împreună cu seniorii partidului, fondatorii filialei din județul Caraș Severin. La acest moment aniversar, nu pot să nu-l amintesc pe primul președinte al PNL Caraș-Severin, Caius Petric, dizident anticomunist și să aduc un omagiu tuturor veteranilor interbelici, care ne-au transmis multe din experiența și rezistența lor”.

a spus liderul partidului Marcel Vela.

Domnul primar al municipiului Caransebeș, Marcel Vela, consideră că: „PNL este partidul ce a început a doua modernizare a României în perioada guvernării liberale din perioada 2005-2008, iar sub președenția lui Crin Antonescu a devenit, un partid major care, prin crearea USL în 2011, a pus bazele readucerii României la normalitate și la o democrație autentică, odată cu revenirea la guvernare în 2012. În județ, liberalii au devenit principala forță politică.”

„La nivel național, PNL reprezintă dreapta românească. Aici, în Banat, PNL Caraș-Severin a devenit principalul partid politic al județului și este recunoscut la nivel național ca o filială reprezentativă cu doi vicepreședinți în Biroul național, precum și apreciat pentru întreaga activitate a aleșilor locali din județ, cât și a reprezentanților guvernamentali de la nivel central, regional și județean. Le mulțumesc colegilor din Biroul teritorial și tuturor camarazilor din organizațiile comunale, orașenești și municipale pentru crezul lor și pentru implicarea politică din ultimii ani. La mulți ani, PNL, împreună pentru Banat și România!” transmite, la final, liberalilor din județ, președintele PNL Caraș-Severin, Marcel Vela.

CREDINCIOȘI DIN CARANSEBEȘ AU SĂRBĂTORIT HRAMUL BISERICII LOCALE

La sărbătoarea „Sfântului proroc Ioan Botezătorul”, preasfințitul părinte Lucian, episcopul Caransebeșului a săvârșit Sfânta Liturghie înconjurat de preoți, diaconi, în biserică cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”.

În cadrul slujbei au participat autorități centrale și județene precum și un număr mare de credincioși. Răspunsurile liturgice au fost susținute de corul „Gheorghe Dobreanu” al catedralei istorice din Caransebeș.

Preasfințitul Lucian a arătat că este o tradiție ca la această sărbătoare să se officieze Sfânta Liturghie arhierescă la biserică Sfântul Ioan: „Ca în fiecare an la sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul am slujit Sfânta Liturghie la biserică necropolă a Episcopiei Caransebeșului. Ne-am bucurat de prezența multor credincioși la această biserică și ne-am bucurat să îi pomenim la Sfânta Liturghie pe înaintașii noștri, pe episcopii Caransebeșului, care își dorm somnul de veci în această biserică fiind înmormântat pe solee primul episcop ortodox al Caransebeșului, Ioan Popasu, care a păstorit eparhia noastră între 1865 și 1889, iar în pridvorul bisericii este înmormântat episcopul Emilian Birdaș, care a reînființat Episcopia Caransebeșului în anul 1994. Așadar, la sfârșitul sărbătorilor din această perioadă a anului bisericesc, suntem la Sfânta Liturghie, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate darurile revărsate asupra noastră la aceste praznice împăratești”.

Parohia „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” desfășoară mai multe proiecte sociale pentru bătrâni și copii, bătrâni. Pe lângă acest lucru, parohia, are și o strânsă colaborare cu unitățile școlare și preșcolare, precum și cu unitatea militară din Caransebeș.

GUĞULANII AU SĂRBĂTORIT TRECEREA DINTRE ANI CU MUZICĂ ALEASĂ

Caransebeșenii s-au cadunat cu mic cu mare la miezul nopții în Centrul Civic pentru a petrece și a sărbători trecerea în Noul An. Astfel, municipalitatea din Caransebeș a pregătit un spectacol cu muzică, iar renumiții interpreți au fost: Konia, Fără Zahăr, precum și interpreți cunoscuți de muzica populară: Nicoleta Voica, Liliana Laichici și taraful Olanii.

Astfel, miile de oameni s-au bucurat atât de minunatul spectacol cât și de focul de artificii oferit la miezul nopții, cu un joc splendid de culorii care a inundat cerul cu lumină, un sfert de oră. Înainte de miezul nopții, domnul primar Marcel Vela a transmis localnicilor un mesaj de Anul Nou: „2013 a fost pentru Caransebeș un an bun, un an în care municipiul s-a dezvoltat din punct de vedere urban și edilitar, dar mai ales pentru că s-au creat premisele ca 2014 să fie și mai bun. Ne dorim un 2014 mai luminat, mai liniștit, care să readucă pentru fiecare dintre noi zâmbetul pe buze. La mulți ani, Caransebeș, La mulți ani, România!”

La sfârșitul programului folcloric, aceștia au mers spre case sau spre petrecerile organizate de restaurantele din Caransebeș, pentru a continua să se bucure de venirea lui 2014, cu crezul că anul acesta va fi un an și mai bun.

Din albumul Uniunii Banatului Istoric

Preasfințitul Episcop Lucian al Caransebeșului, pe scena Teatrului Municipal „Traian Grozăvescu” din Lugoj, la Gala Premiilor Uniunii din 16 mai 2013, înmânând cea mai înaltă distincție a Uniunii, Preasfințitului Preasfințitul Părinte Episcop Siluan. În stânga imaginii, președintele Uniunii, domnul Vasile Todt, în partea dreaptă, actrițe ale Teatrului Municipal din Lugoj.

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Recunoștința Banatului Istoric

La scurt timp după ce Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, a conferit doamnei Delia Micurescu, într-o festivitate grandioasă, ce a avut loc în chiar comuna noastră, cea mai înaltă distincție a Uniunii, iată că în data 18 decembrie, 2014, în Aula 1 Decembrie a primăriei municipiului Caransebeș, domnia sa, a fost aleasă ca membru cu drepturi depline, în Comitetul Director al Consiliului Regional al Uniunii.

La festivitate, au fost prezenți, alături de membrii Senatului, primarul municipiului Caransebeș, domnul Marcel Vela, înalte fețe bisericești precum și personalități din diverse domenii de activitate de pe întreg cuprinsul Țării Banatului.

-R-

DICȚIONAR DE CUVINTE ÎN GRAI BĂNĂȚEAN

Dorbe d'ale noastre

H

<i>Hop</i> , s.n.	= plasă de prins pește
<i>hăbăuc</i> , <i>hăbăuși</i> , adj.	= buimac, zăpacit
<i>hală</i> , ad	= lacom
<i>hârb</i> , <i>hârburi</i> , s.n.	= ciob
<i>hârbeică</i> , <i>hârbeişe</i> , s.f.	= cratiță, tipsie
<i>hârconi</i> , vb.	= a sforăi
<i>hârghe</i> , adv, adj.	= persoană slabă, vită slabă
<i>hârșioc</i> , <i>hârșioși</i> , s.m.	= hârșiog
<i>hârț</i> , <i>hârț</i> , s.m.	= șoarec
<i>hasnă</i> , s. def. de pl.	= folos
<i>hebăr</i> , <i>hebăre</i> , s.n.	= cric
<i>hibă</i> , <i>hibe</i> , s.f.	= defect, lipsă, cusur
<i>hîrcu</i> , s.	= astm, boală de plămâni, sforăit
<i>hoară</i> , <i>hoare</i> , s.f.	= păsări de curte, galițe
<i>hoarnă</i> , <i>hoarne</i> , s.f.	= trompetă, trâmbiță
<i>ocoș</i> , adj	= fălos, mândru, care face pe deșteptul
<i>ocoșă</i> , (a să) vb.t.	= a se făli, a face pe grozavul
<i>hodaie</i> , <i>hodăi</i> , s.f.	= moșie, conac
<i>hozondrași</i> , s. def de sing.	= nădragi, pantaloni
<i>hurui</i> , (a să), vb. t.	= a se surpa, a se dărâma
<i>hurui</i> , vb.	= a năruși, a dărâma

Rubrică coordonată de Vasile TODI

Ghicitori de pe la noi

Am o vacă d-a fâta și vițalu-n ea, iară-i d-a fâta.

(Truda)

Șie să bagă în biesărică mai, naincie?

(Sunetul cheii)

Șie-s zalie păstă calie?

(Furnișe)

Șie mierjie-n biesărică cu capu-n jios?

(Cutele și la potocovă)

Am o vacă cu o țâță-n spacie și-n ea mațalie-s vii?

(Casa)

Crâmpei din cântările bătanilor

Susu, sus, Mărie, sus,

Că pe tine poale nu-s.

Că le-o pus băgița sus,

Le-o pus sus, după cuptor;

Ș-o pus mâța păzitor.

Mâța dracului-o fugit

Poalele s-or prăpădit.

ȚĂGANU FURÂND CEAPA

Ost o dată un țăgan și s-o dus să furie șiapă gintr-o grăgină. Și tăt o zmulș-o băgat în straiță. Odată vinie omu și zîșie:

- Șie fași, măi țăganie?

- Da iacă, m-o zburat vântu.

- Da tu furăși șiapă.

- Ș-o-nșieput să bată pă țăgan. Când era țăganu binie bătut, l-o țapat păstă gard.

Iar țăganu s-o dus și s-o-ntâlnit cu un om.

Zăsă țăganu:

- M-am bătut cu românică atita, pân s-o pus gardu întră noi.

Și când iei mă trăjia gi barbă,

Io trăjiam gi iarbă.

Când iei mă trăjia gi cică,

Io-l trăjiam gi opincă.

Și când io ieram ginjios, iei giasupra.

Bata, comitatul Caraș-Severin

ALINAȚĂ ÎNTRE COMUNELE BATA ȘI MICĂUȚI DIN REPUBLICA MOLDOVA

ANA MARIA POPA

La finele acestui an, s-a încheiat o alianță între comuna Bata și comuna Micăuți din regiunea Strășeni, Republica Moldova, o comună ce adună peste 4000 de suflete, după cum ne prezintă datele statistice.

Domnul Ion Micurescu, primarul comunei noastre, a numit această înfrățire, un adevărat „pact de prietenie” între cele două comune, ca mai apoi, totul să fie rezolvat ca la carte sau ca în cadrul unor tratate importante, deoarece înțelegerea a fost încheiată cu acte în regulă.

Când s-a stabilit acest acord, la Festivalul Vânătorii, a fost prezentă delegația de reprezentanți ai comunei din Moldova de peste Prut. Astfel, această delegație a fost formată

din persoane importante, precum: primarul comunei Micăuți – Vasile Dolghii, președintele Consiliului Local al comunei Micăuți – Valeriu Covcaliuc, președintele Consiliului Raional – Petru Voloșciuc precum și deputatul în Parlamentul Republicii Moldova – Simion Grișciuc.

Înțelegerea dintre cele două comune a fost validată prin Hotărârea nr.40 a Consiliului Local al comunei Bata.

Domnul primar Ion Micurescu consideră că această acord este de bun augur pentru ambele comune: „Sunt convins, că înfrățirea celor două comune va facilita relaționarea bilaterală dintre cele două comunități în domenii precum administrativ, cultural, educație, agricultură, turism, sport, asistență socială s.a.”, a afirmat domnia sa în încheierea alocuțiunii.

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Prilej de fală pentru orașul nostru

„Astăzi și aici ia ființă acest Comitet Director al Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul istoric în care dorim a atrage intelectualii Banatului istoric.”

† LUCIAN
Episcop al Caransebeșului

Andrada CĂDARIU

În luna care a trecut, în Aula 1 Decembrie a primăriei municipiului Caransebeș, a avut loc întrunirea membrilor Comitetului Director al Consiliului Regional al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Prezenți la reuniune, jurnaliști, dascăli, medici, juriști, regizori de teatru, preoți, scriitori, la sfârșitul ședinței, au votat cu unanimitate de voturi, alegerea doamnei prof. Rozina Gheorghioni, în funcția de Secretar al Biroului Director al Consiliului Regional al Uniunii. Întrunirea a fost onorată de prezența primarului

municipiului Caransebeș, Marcel Vela, membru în Senatul Uniunii, de alți membri ai Senatului, cum și de președintele Uniunii, domnul Vasile Todî.

Alegerea doamnei prof. Rozina Gheorghioni în funcția amintită, a avut următoarea motivație: „Capacitatea de inițiativă, spiritul de disciplină, cinstea și modestia, devotamentul în muncă, exigența față de sine, voința puternică și un caracter ferm, precum și dragostea pentru Țara Banatului, dau distincție personalității acestei doamne.”

În cuvântul său – pe care îl vom publica integral în numărul viitor al revistei noastre, doamna Rozina Ghiorghioni, a spus: *Mă onorează demnitatea de Secretar al Comitetului Director al Consiliului Regional al Uniunii și mă responsabilizează, în același timp, pentru că sunt conștientă că fișei postului Directorului Liceului Bănățean i se adaugă noi sarcini specifice.*

Biserica ortodoxă „POGORÂREA SFÂNTULUI DUH” din Oțelu Roșu a fost pictată de Corneliu Baba

Ania MOSCOVICI

După primul război mondial, datorită creșterii numărului populației și a angajaților români din uzină, în anul 1933 se hotărăște zidirea a unei biserici ortodoxe. Astfel, planul arhitectului constructor Iosif Ternovics din Lugoj a fost transpus în fapt de constructorul Enrik Fintz din Caransebeș. În anul 1936, biserica a fost tencuită de către antreprenorul Iosif Buschbacher din localitate. Biserica s-a zidit între anii 1935-1937, construcția fiind în stil bizantin în formă de cruce, cu trei turnuri.

Arhitectura, specifică stilului moldovenesc este evidențiată mai ales la tencuiala exterioară care, începând de sub acoperișul piramidal al turelor este asemănătoare mănăstirii Putna. În anii 1937-1938 s-a confecționat și montat mobilierul de către prof. Pavel Cheleş de la Școala Industrială Novaci (jud. Gorj), din stejar sculptat în basoreliev pirogravat și patinat în stil bizantin. Specificul stilului este evidențiat prin tencuiala calcio-vechio în care apar consolele și grinzile ornamentale, ferestrele cu obloane din lemn ars și patinat, apoi pilaștrii portalului de la intrare care susțin arcadele treflei și care încadrează ușa scundă și boltită

cu grilaje și geamlâc, ornamentații caracteristice stilului brâncovenesc.

Întâiul preot paroh al acestui lăcaș de cult, Ioan Racoveanu, merită amintit datorită situației delicate în care s-a aflat la începutul anului 1949, când i s-a dispus să înlăture *Stema României* sculptată deasupra scaunului episcopal. Întrebuințând un subterfugiu ingenios – acoperirea stemei cu o pânză neagră –, aceasta a fost salvată.

Pictura este murală, fiind executată de pictorii Gheorghe și Coneliu Baba, tatăl și fiul, din Caransebeș, în anii 1937-1938, în stil bizantin, cu culori de ulei fin și cu aureola sfinților din aur veritabil (Ecaterina), așa cum este descrisă această lucrare de către însuși autorul ei, Corneliu Baba, în *Memoriul* ce se păstrează în arhiva parohiei. Lustrele, lămpile și lămpioanele din fier forjat au fost procurate de la fosta întreprindere Ruffer din București, din anul 1943. Praporii sunt pictați în culori de ulei, pe pânză preparată special, executați de pictorul Dumitru Velici din Turnu Severin, în anul 1939.

În anul 2009 a fost restaurată pictura interioară de către doamna profesoară Carmen Lunganu din Craiova, iar în anul 2011 s-a renovat partea exterioară. Biserica parohiei Ferdinand din Oțelu Roșu este considerată una dintre cele mai frumoase din Banat datorită arhitecturii, dar și a picturii interioare.

CUNOSCUTUL INGINER ȘI COLECȚIONAR CONSTANTIN ORGHIDAN A MURIT LA FERDINANDSBERG

Luiza FENEȘAN

Născut în anul 1874 la Brașov, Constantin C. Orghidan, a fost un tehnician cu preocupări bibliofile, numismatice, de arheologie și istorie. El s-a remarcat încă din tinerețe pentru recuperarea și valorificarea monedelor și medaliilor reprezentative pentru istoria veche, medievală, modernă și contemporană a românilor. A urmat Școala Politehnică din București, dar și-a completat studiile superioare la Budapesta, Graz și Viena, printre disciplinele aprofundate de el remarcându-se studiile tehnice, istoria, filozofia și arheologia.

C.C. Orghidan a lucrat în „marea industrie”, îndeosebi în metalurgie. Astfel, a înființat și a condus societăți metalurgice, precum: *Uniunea Metalurgică Română* și *Titan-Nădrag-Călan (T.N.C.)*, dar s-a implicat și în antreprenoriat, fiind administrator al Uzinelor din Reșița, apoi președinte al Camerei de Comerț și Industrie din București. După anul 1918, C.C. Orghidan a funcționat în cadrul societății *St.E.G.* și la *C.F.R.*, pentru o perioadă fiind recepționar *C.F.R.* pe lângă societatea *St.E.G.*, la uzinele Reșița. Noua administrație *U.D.R.* l-a numit în anul 1922 director general al uzinelor din Reșița, între 1922-1927. A fost una dintre perioadele cele mai faste și pline de realizări: asimilarea fabricației de mașini electrice, construirea fabricii de locomotive și asimilarea fabricației de locomotive pentru *C.F.R.*, începutul fabricației de utilaj petrolifer etc. Mai târziu, a condus societatea *T.N.C.* și a fost președinte al *Uniunii Generale a Industriilor Metalurgice din România*.

C.C. Orghidan a colecționat 10.167 piese, printre care se remarcă 8.025 monede grecești romane, bizantine, moderne și contemporane; medalii, sigilii, ponduri, pietre grave, obiecte arheologice și camee. Specialiștii apreciază colecția sa, donată Academiei Române prin testament – ca fiind *cel mai reprezentativ ansamblu numismatic realizat vreodată pe teritoriul României*. A fost și un mare sprijinitor al culturii interbelice din România – astfel, el a reușit să editeze lucrări monumentale, între care și *Enciclopedia României*, coordonată de Dimitrie Gusti.

Activitatea sa de istoric, colecționar și mecenat a fost deosebit de apreciată, fiind ales, din 1924 membru al *Societății Numismatice Române*. În perioada 1933-1944 el a fost vicepreședintele acestei societăți. Ca o încununare a activității sale și ca o recunoaștere a meritelor sale în domeniul culturii românești, C.C. Orghidan a devenit în anul 1942, membru de onoare al *Academiei Române*. A murit în 29 august 1944 la Ferdinandsberg (azi Oțelu Roșu).

Foaia de Petriș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

INVITAȚIE LA ISTORIE

CASTELUL SALBEK DIN PETRIȘ

ALEXANDRA TOMESCU

Castelul Salbek situat în satul nostru, datează din perioada 1800–1850, în ultima perioadă, fiind un sanatoriu pentru tratarea afecțiunilor pneumoftiziologice, până în anul 2009, când a fost retrocedat.

Castelul a fost construit în prima jumătate a secolului al XIX-lea, în stil neoclasic. Este înconjurat de un parc

spațios, în care se găsesc și doi stejari seculari. Potrivit tradiției populare, sub unul dintre stejari se țineau scaunele domnești; aceste instanțe, de dinainte de 1848, judecau supușii domeniului, condamându-i la pedepse corporale sau reținerea în închisoarea domeniului, care se găsea în apropierea castelului.

Castelul aflat pe perimetrul comunei noastre, figurează pe noua listă a

monumentelor istorice sub codul LMI: AR-II-a-A-00642

MAMA - ALTARUL vieții

VASILE VIȘĂOAN

Deschid ochii, e dimineață afară și în sufletul meu și chiar dacă am tot amânat, am să vă spun o poveste veche și actuală, o istorisire despre viață și altare, credință și opreliști, despre păcatul primar și rezultatul acestuia, adică noi.

Într-o altă dimineață și într-un alt timp îmi revine obsedant tabloul unei femei, care cu pruncul strâns la piept, ca și cum ar fi vrut să nu i-l fure cineva, urca un drum în căutarea, poate, a ultimei speranțe, Biserica. Îi simțeam respirația caldă și greoaie, simțeam cum nu o mai ajută puterile, dar, cu toate astea, ea își continua drumul ca și când ocolo sus pe culme, în frumoasa bisericuță, se afla ultima ei speranță. Ne întâmpină un preot cu un zâmbet blajin, care cu un gest părintesc, ne pofteste să pășim înăuntru. Pentru mine era prima dată. Deși bolnav, mirosul de tămâie și feeria jocului lumânărilor, m-au făcut să îmi revin puțin la viață. Slujitorul credinței a deschis o carte mare și a început să facă toate cele, care se cuveneau. În tot acest timp, mama mă ținea strâns la piept, de parcă eram una și aceeași ființă. După toate cele întâmplate, duhovnicul îi spune mamei să mă lase din brațe și mă cheamă blând să intru în altarul frumoasei lui bisericuțe. Ea mă pune frumos jos, dar cu o strângere de inimă, ca și cum s-ar fi rupt ceva din ea și îmi spune șoptit să-l urmez pe preot. Dar eu mă întorc și îi spun:

- Vino și tu cu mine, mamă.

- Eu nu am voie să intru acolo, copile. Am intrat cu multă strângere de inimă și i-am aruncat celui ce slujea o privire plină de ură și neînțelegere.

Totul s-a terminat, iar mama m-a luat iar în brațe și am început să coborâm același drum, și deși, cea care mi-a dat viață, nu a avut voie în altar, avea respirația lină ca și cum i s-ar fi luat o piatră de pe inimă. Eu am suspinat, i-am mângâiat cu ambele mânuțe fața și i-am spus: lasă, mamă, tu chiar, dacă nu ai oie să intri în altarul credinței, rămâi veșnic altarul vieții mele.

Timpul a zburat, dilema a rămas și nu am înțeles de ce, cea, care înainte cu câteva zile îmi donase sânge ca să mă salveze, nu avea voie să intre în altarul micii bisericuțe. De atunci, de fiecare dată, când ies în lume, mă uit atent și văd aceeași icoană cu mama strângându-și copilul strâns la piept și realizez că, cordonul ombilical-cordonul vieții nu se rupe niciodată, toată viața și poate nici după moarte. Am văzut căprioara sacrificându-se și aruncându-se în fața lupului, ca să-și salveze puiul și, atunci, am avut o mare problemă în stabilirea priorităților (credință, altar, dogmă sau viață) și mi-am dat seama că la originea tuturor se află aceeași interzisă, mamă.

Atâta timp cât sunteți, închinați-vă la altarele credinței, dar și la altarele vieții voastre, care v-au zămislit, iar când ele trec în altă lume, aprindeți o candelă pe soclul amintirii existenței lor. Dacă faceți așa, povestea altarelor va fi nemuritoare.

Zam, 12-01-2014

Școala Gimnazială „SABIN DRĂGOI” Petriș

Învățătoare: Alina DOBRIȚA

Clasa Pregătitoare

Ardelean Rebeca
Burza Adina
Ande Andrada
Varga Andreea
Martin Andrei
Petrean Aebeca
Stoica Iuliana
Nikita Sebi

Clasa a I-a

Gie Roberta
Ardelean Antonio
Lordean Denisa
Gandore Lucas
Tamasan Rebeca
Bogdan Sebastian

Clasa a III-a

Mihu Bianca
Tamasan Daniel
Petrean Darius
Mihuț Larisa
Larionesi Alberto
Nikita Maria
Duca Andreea
Borzos Alex

ÎNSEMNĂRI ÎN IARNĂ

Uai! mâni veți muri, nefericiților, și n-ați cunoscut avantajul de a vă întoarce în copilăria lumii. Numai acolo – scăpați din văltoare – putem găsi echilibru și tihnă.

Mihail SADOVEANU

*

M-am reîntors la munte. Casa e încălzită. Familia, care o îngrijește în lipsa mea, o păstrează și curată. Am ținut mereu ca oamenii, care mă cunosc, să fie convinși că numai curățenia ne apropie de Dumnezeu. Mă însoțesc în această ședere, cu Arghezi și Sadoveanu.

„Munte, cădelniți de izvoare, / Altar de șoimi, sălaş de sori.”

Am lipsit ceva vreme și îmi va trebui timp să mă pot deprinde cu pacea potecilor, cu liniștea singurătăților, în care se arată îngerii cei buni, cu dumnezeirea.

Pârâul din fața casei, s-a mai împlinit. Surusul său mereu odihnitor, mă ajută să mă întovărășesc mai ușor cu șuierul vântului de iarnă răzlețind prin pădurile despuiate de culori. În lipsa mea, s-a prăbușit un imperiu de frunze. Totuși, undeva, în stânga pridvorului, sus pe creste, un pâlcc de arbori tineri, de felurite neamuri, închipuie un buchet à la Makart. Toate culorile anului se regăsesc acolo.

La ceasul, la care am ajuns la această casă a mea din creierul munților, pe creste se dezlănecă negura. Schelălăitul jalnic al unui animal prins în laț, sfâșie liniștea înălțimilor, semn că s-a deschis sezonul la braconaj. Într-o țară în care toate marile nelegiuiri se întâmplă la vedere, accept braconajul ca necesitate, ca patimă chiar. Cel dintâi are în el ceva labişian, cel ce îi urmează, are nebunia neodihnei. Nu înțeleg însă vânatul, ca divertisment învecinat cu măcelul, practicat de cei ce risipesc averi agonisite de alții. Din mila Domnului față de mine, această îndeletnicire îmi este străină.

În curând, negura se va alcătui deasupra vârfurilor, asemeni unei cușme fumegânde. Întocmai cum spune Psalmistul:

«De privești pământul, el tremură; de atingi de munți, ei fumegă.»

Aici sau pe undeva pe aproape, îmi spunea Părintele Romulus Francescu, a existat demult, o așezare a dacilor bogăți. Poate de aceea, în nopțile lungi de iarnă, aud în depărtări câinii satului lătrând, vestind parcă, umbrele legiunilor romane mărșăluind pe potecile codrilor în căutarea aurului, ce încă atrage duhuri străine. Dar n-au răzbit!

Noaptea la munte, iarna mai ales, timpul, pentru cei nedepriși cu bucuria lecturii, poate rugini sufletul omului. Deși, la munte, poți fi solitar, dar nu însingurat. De singurătate suferă numai necredincioșii.

Afară, fulgii de nea unduiesc în văzhuh lucind în seninul nopții. Ce odihnitor, se doarme la munte în sâsâitul prelung al focului! Până atunci însă, Rubinstein, cu cel mai înregistrat și reînregistrat compozitor: Chopin. La capătul audiției, îmi amintesc o întâmplare amuzantă a geniului care, ajuns la nouăzeci de ani, abia și-a dat în vileag vârsta reală. Arthur Rubinstein, coborând din Orient-Expresul care l-a adus în capitala României, în ianuarie 1936, după prezentările de rigoare, se apropie de Ionel Perlea și spune: „Trebuie neapărat să vă povestesc ce s-a întâmplat zilele trecute la noi acasă, la Paris. Revedeam o sonată de Beethoven pe care nu o cântasem de mult și cerusem să nu fiu deranjat sub nici un motiv. Deodată, sună telefonul. Preocupat și... imprudent, nu m-am oprit destul de repede. Aveam în serviciu o fetișcană foarte isteată, venită nu demult de la țară. O văd

că se repede, ridică receptorul și, spre stupefarea mea, aud următoarele replici: prima - «Îmi pare rău, domnul Rubinstein nu este acasă!» A doua - «Degeaba insistați. Nu pe dânsul l-ați auzit cântând la pian. Pe mine m-ați auzit, că tocmai ștergeam praful de pe clape când ați sunat dumneavoastră!» Amuzant, nu?»

*

Citesc volumul de amintiri consemnat de Jeni Aterian. Demult, prin '95, am găsit corespondența ei cu Emil Bota care, la începuturi, se lasă descoperit de ea, abia „pe ultima pagină a scrisorii scumpului tău frate!”

*

VASILE TODI

Da, sunt un om obișnuit; răspund întodeauna la primul apel telefonic, iar sub înfrâurirea banilor îmi schimb numai hainele nu și sufletul.

*

Noi bănațenii, trebuie să ne detașăm de etnocentrismul valah, amintindu-ne mereu vorbele lui Țuțea: „Nu mă consolează de faptul că sunt român decât Eminescu, Blaga, Nae și răcoarea câtorva biserici.”

*

Nici măcar iluziile nu mai sunt posibile în țara asta. Cum am ajuns eu la această concluzie? Ascultându-l pe Tănase, privind componența Parlamentului României și reamintindu-mi de Culianu, care a murit convins că nu există Putere bună, dar există Putere proastă.

Și niciodată, nici pe vremea contelui Iosipescu-Zambra, în Parlamentul țării, nu s-au aflat atâția proști, atâta incultură, atâția... anonimi!

După 1989, se exprima în acest for, Adrian Păunescu, Gheorghe Dumitrașcu, Titus Raveica ori Ștefan Cazimir, cel care, inspirat de Caragiale, a fondat singurul partid demn de neamul moldo-valah, cum ar spune prof. Viorel Roman, partidul Liber Schimbist. Partid atât de autohton încât toate cele de azi, se exprimă în umbra sa cu alte nume. Partid din care, cu onoare, a făcut parte și tatăl actorului Radu Duda, ajuns – pentru scurt timp - după căsătorie, principe de Hohenzollern-Veringen.

Din păcate, Parlamentul de azi al României, exprimându-se caragialesc, vine din lumea lui Budai-Deleanu.

*

Am primit de la scriitorul Ion Marin Almăjan, 3 cd-uri, cu muzică populară din Țara Banatului. În mare parte instrumentală. La taragot, Luca Novac. Dacă alături numelui său, calificativul de „fenomen”, nu comit o greșală, pentru că acest artist, smulge instrumentului său de suflet, noi sonorități, noi comori!

*

Sfârșit de an. Peste câteva ceasuri, voi întâmpina Anul Nou, în biserica din Săvârșin. Nu există un alt loc pe pământ, în care omul să aducă mai multă cinste Anului Nou așteptându-l, decât în biserică. Aici, presărând pe clipele rămase, rugăciuni, Noul An, îți intră pe poarta sufletului ca un oaspete de vază.

*

Spune Lamartine: „Recunoștința nu se prescrie niciodată”. Chiar așa? Între 1945 și 1992, au fost publicate în Uniunea Sovietică, aproximativ 5 000 de cărți și articole despre *Marele Război pentru Apărarea Patriei*. În nici una din aceste publicații nu este pomenit numele omului care a pus pe biroul lui Stalin, secretul bombe atomice. Omul care l-a convins pe Oppenheimer și mai apoi pe Bohr și Fermi, că nu se poate preveni un război nuclear, decât creând un echilibru de putere tocmai prin împărțirea secretelor energiei atomice. Numele său? Ana-